

NORTH DAKOTA
DEPARTMENT *of* HEALTH

داکوتای باکوور
بهشی تهندرووستی

ئاولە لەبارە ئاكسىنەكە وە

فاكسينى ئاولە

فاكسينى ئاولە يارمەتى لەش دەدات بەرگرى دروست بکات لە دىزى ئاولە. فاكسينى كە قايروسى ئاولە ئىدا نىھ و ناتوانىت توشى ئاولەت بکات.

فاكسينى ئاولە قايروسى فاكسينىيابىزى "زىندۇ" ئىدىايم - نەك قايروسى مىدو وەك زۆرى تر لە فاكسينى كان. لەبەر ئەو و هوپى دەبىت بەوريابى مامەلە لەگەل شونبىنى فاكسينى كە (كوتانە كە) دا بىرىنەت تا زېڭىرىنەت لە بلاوبونە وەقايروسە كە. هەزەرەنە دەكىنەت فاكسينى كە كارىگەريي خراپى لادە كى هەبىت.

لەئىستادا ولايەتە يەكىرىتوھ كانى ئەمرىكا فاكسينى پۈبىستى هەمە يە بۇ كوتانى هەمە ئەو كەسانە كە رەنگە لە حالەتى كتۈرى ئىپسىتىان پىلى بىت. ئىستا بەرھەمھىنانى فاكسينى نوچ بەرىۋەيە.

ماوهى پاراستن

فاكسينى ئاولە ئاستىيەكى بەرگى دەستەبەر دەكات بۇ ماوهى سىن تا پىنج سال و دواتر بەرگى كەمە كاتە وە. ئەگەر كەسىك دواتر بکوتىتە وە، تەنانەت بەرگى بۇ ماوهى كى زىاتىش درىزە دەكىشىت.

لە روى مىژۇبىيە وە، فاكسينى كە كارىگەر بوه لە زېڭىرنەن لە بلاوبونە وە درمى ئاولە لە 95% ئەوانەدا كە كوتراون. لەوەش زىاتىر، سەلمىندراروھ كە فاكسينى كە زېڭىرىت يان بە رادەيە كى زۆر درمە كە كەمە كاتە وە ئەگەر لە پاش چەند رۆزىكى كەمى پاش بەركەوتىنە كەدا بىرىنەت. لەگەل ئەوەشدا دەبىت ئەو بلىيەن كە ئەو كاتە ئاكسىنى ئاولە بەكارھاتوھ بۇ بىنەيركىدنى نەخۇشىيە كە، تاقىكىردنە وە ئەوەندە پىشىكەوتو يان وردېيىن نەبۇھ وەك ئەمېر، بۇيە لەوانە يە هىشتا شىت هەبىت كە فيرى بىن لەبارە ئاكسىنى كە و كارىگەريي و درىزىي پاراستنە كە.

وەرگرتى ئاولە

فاكسينى ئاولە بە دەرزى ئاسايىلىيەنارىت. يەك جەرە نىھ وەك زۆر كەس هەست دەكات. فاكسينى كە بە دەرزىيە كى دو دەم لىدەدرىت كە هەلەدە كىشىت لە گىراوەي فاكسينى كە. كە لاپرا، دەرزىيە كە دلۋىنلىك بچوکى فاكسينى كە بۇ دەمەننەت. دەرزىيە بۇ ئەو بەكاردىت كە چەند جارىك پىستە كە بکوتىت لە ماوهى چەند چىركەيە كى كەم دا. كوتانە كە قول نىھ بەلام شۇيىنلىكى بەسوچى دروست دەكات و يەك دوو دلۋىھ خۇيىش دروست دەكات. عادەتەن فاكسينى كە لە بهشى سەرەوەي قۇل دەدرىت.

ئەگەر كوتانەكە سەركەوتو بىت، زىبىكەيەكى سور كە خوروى لەگەلە لە شۇنىڭ
قاكسىنەكە دروست دەبىت لە سى، چوار رۆز دا. لە ھەفتەي يەكم دا، زىبىكەكە دەبىتە
بىلق، پىر دەبىت لە كىم و دەست دەكەت بە وشكىونەوە. لە ماوهى ھەفتەي دوھم دا،
بىلقەكە وشك دەبىتەوە و قەتماغەيەك دروست دەكەت. لە ھەفتەي سىيەھم دا قەتماغەكە
ھەلدەۋەرپىت و ئەسەرىنگى بچۈك جىدەھەيلىت. ئەو كەسانەي كە بۇ يەكم جار دەكوتىن
كارداھەۋىدە كى بەھېزىتىيان دەبىت لەوانەي كە دوبارە دەكوتىنەوە.

سہلامہ تی ڈاکسپن

هنهندیک که سمهترسی زورتیران له سهره بوق رویه زویه و هی کاردانه و هی لاوه کی جدی به هنر فاکسینه که و هی. نه و که سانه هی که یه کنیک لهم حالم تانه هی خواره و هی بیان هه یه بیان له گه ل که سینک ده زین که هه یه تی نایبت فاکسینی ئاوله بیان بدربیتی نه گه ر بهر فاکسینی ئاوله نه که و تبن:

- حهساسيه‌تی پيست (ئەمە راستە تەنامەت ئەگەر لە ئىستادا حالتەكەش چالاک نەپېت و ماماواهندى بىت يان لە مەندالى دا توشى بویت) •
حالەتى پيست وەك سوتاۋى، ئاولەي مەيشك، بىرو، حەسف، هېرىز و سەدف (ئەو خەلگانەتى يەكىن لەم حالەتاناھى ھەيە نابىت ۋاكسىنەكەي بىرىتى تا بە تەواوى چاڭنەبنەوه). •
سيستىمى لاوازبۇي بەرگى (چارەسەرى شىرييەنجه، وەرگەتنى ئەندامىتىكى لەش لە كەسييکى ترهە، HIV يان ئەو دەرمانانەتى بۇ چارەسەرى نابىكى بەرگى خۆبىي وەردەگىرلىن و نەخوشى تر كە دەتوانىت سىستىمى بەرگى لاواز بکات.) •
سەكىرىپى يان پلان بۇ سكىپىرون لە ماواھى مانگىنگى پاش كوتانەكە. •

جگه لهو وش، که سیک که ئەم شتانەی ھەبیت ناییت ۋاکسینى ئاولەي بدریتى:

- ئەگەر پزىشكىيک حالەتى دلى لە كەسيك دا دەستىنيشان كردبىت ئىنجا نىشانەي
ھەبىت يان نا ياخود ئەگەر سى فاكتەر يان زىاتى مەترسى دلى ھەبىت
حەساسىيەتى بە ۋاكسىنە كە يەكىك لە پىكھىنەرە كانى ھەبىت
ئەگەر تەمەنى لە 12 مانگ كەمتر بىت. لەگەل ئەوهىشدا، كۆمۈتەي ئامۇڭارىي
لەبارەي پراكتىسەكانى بەرگىريوھ (Advisory Committee on Immunization)
ئامۇڭارىي دەدات لە دىزى بەكارهينانى ۋاكسىنى ئاولە لە مندالى
خوار تەمەن 18 سال لە حالەتى غەيرى كتوبىرى دا.
ئەگەر نەخۇشىيەكى مامناوهندى يان توندى كورت خايىنى ھەبىت (ئەم كەسانە
دەبىت چاودىرى بىكەن تا بەتەواوى چاکدەبنەوە پېش ئەوهى ۋاكسىن وەرىگەن.)
ئەۋ ئىنانەي كە شىرى مەمك دەدەن بە مندالەكانىان

دیسان ئەو كەسانەي كە راستەوخۇ كە وتونەتە بەر قابوقسى ئاولە دەست
فاكىسىنەكە وەرىگەن بەيىن گۈدانە يارىي تەندروستىان.

دودل مہہ !

له گهه فاکسینی ئاولەت درايە، پىويسىتە له دابىنکەرى بەرگىرييەكەت بېرسىت كە ئايا هېچ يەكىك لەو حالە تانەي سەرەتەت ھەۋە يان تانەنەت ئەگەر گومانىشىت ھەپىت.

بۇ زانیارى زیاتر، پەيوەندى بکە بە فەرمانگەي تەندروستى (داكۆتاي باكور) وە لە رىيى
ژمارە تەلەفۇنى 701 328 2378.

